

Oponentský posudek diplomové práce Vladimíra Nejedlého

„Politický extremismus ve Francii se zaměřením na *Národní frontu (Le Front National)*“

V první části se autor věnuje logicky obecnému vymezení pojmu extremismus a na základě odborné literatury tento pojem odlišuje od radikalismu. Uvědomuje si, že výraz extremismus je často problematický a že mívá účelové využití ve smyslu politické dehonestace. Uvádí také myšlenku Sartoriho, že místo pojmu extremismus je vhodnější zavést termín antisystémový. Autor se přes tuto kritiku kloní k užívání pojmu extremismus z hlediska sémantické pragmatiky: je to pojem zavedený ve stávajícím veřejném diskursu.

Jeho charakteristiky extremismu na s. 11 mají postihnout politické proudy bez pravo-levého řazení. Při tomto vymezení však některé charakteristiky neplatí: bod druhý hovoří o „nacionalismu, rasismu a antisemitismu“, ale např. organizace, které se u nás považují za „extrémně levicová“, jako je Komunistický svaz mládeže, naopak hlásají internacionalismus, antirasismus, atd. Viz např. dokument zde <http://www.ksm.cz/dokumenty/prohlaseni-wfdy-k-svetovemu-dni-uprchliku.html>. (Předkladatel se na tomto místě odvolává na literaturu, ale nevím, zda zcela přesně. Pokud ano, mohl být k této literatuře kritičtější). Charakteristika čtvrtá (populistická rétorika), šestá (kritika nedemokratičnosti stran establishmentu), sedmá (tvrzení, že tradiční politické strany nemají budoucnost) se dá v jisté míře vztáhnout na diskursivní strategii strany ANO, které však jen stěží označíme jako extremistické. Autor si je vědom obtíží při vymezování „extremistické“ levice. Možná nechtěně to dokumentoval na tom, že levicový extremismus vymezuje tak, že „je založen na principu rovnosti“ (s. 18), a zároveň na s. 16 uvádí rozsudek německého spolkového ústavního soudu, že fundamentální rovnost všech lidí patří mezi podstatné principy demokratického státu. Eo ipso by německý spolkový ústavní soud prosazoval princip, který autor považuje za extremisticky levicový.

V druhé části se setkáváme s pečlivým a komplexním znázorněním vývoje francouzského pravicového nacionalismu, které plynule přechází ve stěžejní třetí část věnovanou zrodu a evoluci Národní fronty. Oceňuji autorovu práci s původními prameny, jeho zdařilé představení organizační struktury této strany, sociálního rozložení voličů a vnitřních sporů a ideových procesů. Dotýká se i fenoménů, které není tak jednoduché vysvětlit. Jak autor říká, „hlas pro FN často pocházel také od levice, volba pro FN tak byla volbou protestu, která se později stala důvodem k podporování strany.“ Zde k prohloubení výkladu a k hlubšímu pochopení populismu doporučuji jednu z nejpronikavějších současných teorií populismu vypracovanou Ernesto Laclau v knize „On Populist Reason“.

Vladimír Nejedlý se pak podrobně zabývá proměnou Národní fronty za předsednictví Marine Le Pen. Seznamuje nás důkladně s jejím programem, kde najdeme body jako požadavek navrácení národní suverenity, zneškodnění zločineckých a kriminálních gangů, garanci

sociálního zabezpečení pro všechny Francouze, rozšíření elektráren založených na obnovitelných zdrojích energie, omezení legální imigraci na 10 000 přistěhovalců za rok (srov. s konsensem téměř všech českých parlamentních stran nepřijmout „ani jednoho uprchlíka navíc“).

Zásadní otázka zní, zda Národní fronta nadále splňuje kritéria extrémně pravicové strany, o nichž se píše v první části, a která kritéria to jsou. Jak autor uvádí, sama Marine Le Pen má velké výhrady k označení FN za extrémní pravici. Z citovaných bodů programu nijak neplyne, že NF tato kritéria splňuje. V čem přesně je to dnes extrémně pravicová strana? Není vývoj NF svědectvím, že pojem „extremismus“ je pro poznání politických fenoménů a pro orientaci v současném světě v zásadě bezcenný a spíše zavádějící? Neměl by se proto z výuky vypustit?

Závěrečná práce splňuje podmínky kladené na závěrečné práce v příslušném oboru

21.7. 2018

doc. Michael Hauser, Ph.D.